

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia|| Ivridica,|| Sev Ivs Civile Theologicvm,||

Fickler, Johann Baptist

Dilingæ, 1575

VD16 F 976

De electione Episcopi & consecratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63414)

ordinis sit habita, quam ipsi auersantur, impugnant, la-
cerant. Episcopalis dignitas: discent quoq, non pauca
Episcopi quales esse, & quomodo in ea functione se
gerere debeant.

DE ELECTIONE EPISCOPI ET CONSECRATIO- ne & partim de eius officio.

LEO ET ANTHEMIVS IMPP. IN L.
si quinquam. C. de Episcop. & cleric. & c.

Si quinquam vel in hac regia vrbe (Cōstan-
tinopolitana) vel in cæteris prouincijs, quæ
toto orbe diffusæ sunt, ad Episcopatus gradū
prouehi Deo auctore contigerit, puris homi-
num mentibus, nuda electionis conscientia,
syncero omnium iudicio præferatur. Nemo gra-
dum sacerdotij precij venalitate mercetur:
quantum quisq; mereatur, non quantum da-
re sufficiat, aestimetur. Profectio enim, quis lo-
cus tutus, & quæ causa poterit esse excusata, si
veneranda Dei templa pecunijs expugnen-
tur? Quem murum integritatis, aut vallum fi-
dei prouidebimus, si auri sacra fames in pen-
talia veneranda proserpat? Quid deniq; cau-
tum esse poterit, aut securum, si sanctitas in-
corrupta corrumpatur? Cesset altaribus im-
minere profanus ardor auaritiæ, & à sacris a-
dytis repellatur piaculare flagitium. Itaq; cas-
tus & humilis nostris temporibus eligatur E-
piscopus: vt quocunq; locorum peruenerit,
omnia

Episcopi ele-
ctio pura de-
bet esse & syn-
cera.

Episcopatus
nō precio sed
virtute com-
parandus.

Episcopus
eligi debet
castus & hu-
mils.

Episcopus nec ambitio-
ne, nec pre-
cio, sed pre-
cibus ordi-
nandus, c omnia vitæ propriæ integritate purificet, &
c precio, sed precibus ordinetur Antistes. Ta-
c tum ab ambitu debet esse sepositus, vt que-
c tur cogendus, rogatus recedat, inuitatus et
c giat: sola illi suffragetur necessitas excusa-
c

Observandū
est, sacerdotē
semper in his
legibus poni
pro Episcopo,
& sacerdoti
pro Episco-
patu, id quod
ertā annota-
uit Antō. Cō-
tius in l. nec
honore. C. de
ep. & cler.

Episcopi eli-
gendi vitæ &
mores prius
expēdi de-
bere.

Episcop. eli-
gendus non
debet esse id-
iota vel me-
dius Laicus.

Profectō enim indignus est sacerdotio, si
fuerit ordinatus inuitus, cū sanè, si quis
sanctam & venerandam Antistitis sedem
cuniz interuentu subiisse: aut si quis vt aliter
ordinaret, vel eligeret, aliquid accepisse de-
gitur, ad instar publici criminis, & læsa ma-
statis accusatione proposita à gradu sacerdotii
retrahatur. Nec hoc solū deinceps honore
priuari, sed perpetuæ quoq; infamiz damna-
decernimus, vt eos, quos par facinus contem-
nat & æquat, vtrosq; similis pœna comiteat.

IVSTINIAN. IN AVTH. QVOM. OPOR-
t. Episcop. &c. §. sancimus. coll. 1.

Sancimus sacras per omnia sequentes regu-
las, dūm quispiam sequenti omni tempore
ad ordinationem Episcopatus adducitur, con-
siderari prius, eius vitam, secundum sanctam
Apostolum, si honesta, si inculpabilis & vitæ
que irreprehensibilis sit, & in bonis testimoniis
habeat & sacerdotem decens.

IDEM IN D. AVTH. §. NEQVE ENIM
NEq; enim idiota, neq; ex ijs, qui vocantur
Laici, existens, ita mox ad Episcopatum
ascendat, nec imaginariam suscipiat ordina-
tionem, tanquam modò quidem Idiota, mox
autem clericus, ac paulò deinceps Episcopatus
appareat.

IDEM

IDEM IVST. IN §. PRIVS

autem. Auth. eod. rit.

Episcopatum pecunijs emere non permittimus: solum verò eum respicere Domini Dei culturam volumus, nec plurimis humanis conditionibus distrahi: sed neque ineruditus factorum dogmatum ad Episcopatum accedat. Prius autem aut monasticam vitâ professus, aut in clero constitutus, nō minus mensibus sex, vxori tamen non cohærens, aut filios aut nepotes habens, Hoc enim omnimodò super Deo amabilibus Episcopis quærimus: sicut etiam prius duabus nostris sacris constitutionibus hoc sancitum est, per quas dudum cohærentes vxoribus non perscrutator, omne præteritum relinquentes, de cætero autem nulli permittentes à positione legis vxorem habenti, talem imponi ordinationē. Quam legem etiam nunc reuocamus, ne forte si præter hoc aliquid fiat, & ipse cadat sacerdotio, & ordinantem similiter excludi procuret. Igitur ordinandus Episcopus, aut ex Monachis aut ex clericis sit, etiam in huiusmodi vita testimonij boni, vita bonus & honestus, & gloria fruens bona, & hoc fundamentū Pontificatus deponens suæ animæ.

IDEM IN §. SED ETIAM D. AVTH.

& §. Adhanc. eod. rit.

Si ordinandus benè constitutus, & ad Episcopatum præparatus est, competens est venerabiles & vndique probatas legere regulas ante

Episcopatus
cur apperen-
dus, & à quo.Episcopus ne-
que vxorem
neque liberos
habere debet.Hocius etiam
à summis Pō-
tificibus acce-
ptum est in c.
de Syracusa-
ne. dist. 23. &
c. Catinensis.
dist. 61.Hoc. §. ante-
riora iura cor-
riguntur, qui-
bꝰ ad Episco-
patū admitti-
tebatur is qui
iam vxorē ha-
bebat: sed qui
cœlebs electus
fuerat, ampli-
us ducere non
poterat: vult
enim vt post-
hac non nisi
cœlebs eliga-
tur.Quomoddò
Græci electos
ordinauerint

ante ordinationem, quas recta & inuicta
nostra suscipit fides, & Catholica Dei, Ap-
stolicaq; disposuit, & tradidit Ecclesia: &
ex frequenti earum lectione transferit, quae
ordinationem deducitur, tunc is qui ordi-
nationem impositurus est, interroget eum, si
ficiens est custodire & agere, quae sacra regu-
lauerunt. Et siquidem ille declarauerit

Episcopus te-
netur obser-
uare canones.

dixerit praecipua sacrarum regularum non
valere seruare, nullo modo ei ordinationem
imponi: si verò susceperit, & dixerit, quia
tunc homini est possibile, complebit hæc
his continentur, tunc monere eum & dicitur
quia nisi hæc obseruauerit, à Deo alienus
& cadet à iam dato honore: & neq; ciuiles
ges delictum inultum relinquent, eò quod
praecedentibus nos Imperatoribus, & à
ipsis rectè dictum est, OPORTERE SACRA

Impera tor
Canones re-
cipit, vt leges
ipsas.

Idè dicitur in
c. vlt. in fi. cū
glo. fi. extra.
de sec. nupt. &
c. 1. De nou.
oper. nunc. &
l. privilegia.
C. de sacros.
eccles.

REGVLAS PRO LEGIBVS VALERE
Et si etiã sic permanserit causam amplecti
tunc super his professionibus vnique
sacram suscipere episcopatus ordinationem
Et hanc non pecunijs emerè, neq; per
aliquam dationem suscipere, sed pura percipi
& sine mercede, & tanquam à Deo datum
si etiam alia omnia habeat vtilia, quae prius
nobis dicta sunt, pecunijs autem vel rebus
deatur Episcopatum etiam emisse, sciat
ab Episcopatu casurum, & hoc munus
buturum ordinanti, vt & ille Episcopatum
tat, & à clero cadat: & vtriq; causa talem

Pœna Episco-
patum emen-
tium vel ven-
dentium,

Ret retributionem, vt & hic quidem non adipiscatur quæ sperabat, ille autem etiam quæ habebat, amittat. Veruntamen pecunijs ac rebus datis occasione ordinationis, sanctissimæ assignandis Ecclesiæ, siue Episcopus sit accipiens, & propterea à sacerdotio cadens: siue etiam quilibet alius in clero constitutorum. Nam & illi æquam imponimus pœnam, vt ab ordine, quem inter sacerdotes habuerit, cadat, & reddat aurum, aut res quæ ordinationis occasione datæ sunt, iniuriam passæ, quantum ad ipsum Ecclesiæ. Si quis autem extraneorum sit, & non in clero constitutus, qui aurum aut rem aliquam propter patrocinium ordinationis accepit: & maxime si administrationem aliquam gerat: habebit quidē ipse à Deo pœnam, & succedent ei de cælo supplicia. Veruntamen etiam illud quod datum est, totum ablatum ab eo sanctissimæ Ecclesiæ omnibus reddatur modis in duplum. Insuper etiã, si quam administrationem habet, ea cadat, & perpetuo exilio condemnetur. Illud quoque sciat aperte, qui pecunijs, aut rebus alijs emerit prefulatum: quia, si prius diaconus aut presbyter sit, deinde per suffragium ad sacerdotium veniat, nō solum cadat Episcopatu, sed nec prior illi relinquatur ordo presbyterij forsitan, aut diaconatus. Amittit enim etiam illud, vt potè decentiam indignè concupiscens, & omni sacerdotali excluditur ordine. Oportet autem in ipso ordinationis tempore eum qui imponit

eam,

Laico Simo-
nia patrocini-
um prelati,
oprat Im-
perator sup-
plicia succe-
dere de celo,
aliasq; penas
adiungit.

nam, illi coram omni fideli populo sancti-
mæ Ecclesiæ hæc omnia prædicere, vt ag-
scens eum omnia, quæ prius dicta sunt, non
habere, ad sacram eum deducat ordinationem,
vt etiam ille coram omnibus hæc audiens,
solum habeat Dei timorem, sed etiam coram
omnibus denunciationem, & professionem
erubescat.

IDEM IVSTIN. IN D. AVTH.

§. si quis autem.

Huic §. ferè si-
mile est. c. il-
lud. dist. 23.
ex Concilio
Chalcedonè-
si quarto.

Episcopus nõ
debet eligi,
nisi prius que-
relarum de se
fiat discussio.

In sacerdote
requirit præ-
cipuè purita-
tem Deus.

Pœna eius qui
electione Epi-
scopi calum-
niando impe-
dire studeat.

SI quis autem talis quidem esse putetur,
ad Episcopatus ordinationem transeat,
tradicat autem aliquis, atq; dicat conscientiam
esse alicuius illicitorum eius: nõ prius mes-
tur Episcopatus ordinationem, quam exami-
natio querimoniarum fiat, & appareat vnus
innocius. Quòd si etiam post huiusmodi con-
tradictionem non passus is, qui ordinationem
facit, legitimam examinationem imponi car-
sæ, curat ad ordinationem: sciat quòd ab-
sit, pro nihilo esse: sed & is, qui contra legem
facit, cadat sacerdotio: Et qui sine probato
imponit ordinationem, & ipse quidem firmi-
liter cadet sede sacerdotali. Reus autem est
Deo, qui præcipuè omnium querit suorum sa-
cerdotum puritatem. Si tamen is, qui ordina-
tioni contradicit, aut examinatione facta pro-
betur calumniator: aut in ipso principio, nec
in examinatione persistere confidat: segregatus
istum in perpetuum à sacra communione
qui ordinationem facere vult, vt non ipsa sub-

stas impunita. Sicut enim bonam gloriam in eo, qui ordinandus est, quærimus: ita etiam calumniâ in eo, qui frustra accusauit, punimus. Si verò nemo accusauerit omnino, aut in totum denunciâns examinationem non faciat, aut facta examinatione demonstrare (sicut prædiximus) non valuerit accusationem veram: tunc oportet eum, qui per tot vias inculpabilis apparuerit, accedere ad venturam ordinationem. Qui enim ita ordinatur, ex hoc multa & meliora cognoscit præceptorum, & non incurrit ad vitam impunitam huiusmodi eruditus animo, verbo, & opere corporis, & sapientia.

IVSTINIAN. IMP. IN AVTH. DE SANCTISS. EPISCOP. & c. §. sancimus. i. coll. 9.

Episcopus * eligatur neque propter aliquam donationem, neque promissionem, aut amicitiam, aut aliam quamlibet causam: sed scientes eos recte, & Catholicæ fidei, & honestæ esse vitæ, & literas nosse, hos elegerint, & quia neque uxorem neque filios aliqui eorum habent, neque concubinam aut filios naturales cognoscunt eos habuisse, aut habere. *Et paulò post.* §. Ita sanctas regulas, & quotidianum Ecclesiæ ministerium edoctus Episcopus ordinetur: qui enim alios debet docere, post ordinationem ab alijs doceri non debet. *

IDEM IVSTINIAN. IN §. SI QVIS
autem. Anth. eod. tit.

Siquis autem electum ad ordinationem Episcopatus accusauerint, in qualibet causa, **R** possit

*Episcop^o p-
missione, do-
natione, ami-
citiâ vel alia
simili causâ
eligendus nõ
est.

†In Episcopo
eligendo qua
requirantur.

‡Episcop^o ita
doctus sit, vt
post ordina-
tionem à nemi-
ne doceri de-
beat.

*Cõcordat cũ
hoc dicto c. of-
ficii tui, cum
glo. i. in verb.
sed quare non
potuit. extra.
de elect. & c.

quamuis, cum
glo. si circa fi-
extra. de ar. &
qualit. Vbi di-
citur ignomi-
niosum esse

Episcopo, si
cum alijs do-
cere debet, q-
rat ab alijs e-
doceri.

Accusationis
contra eligen-
tum Episco-
pum p̄cessus.

Idē ferē habe-
tur in c. quo-
niam frequē-
tur. §. si vero
aliter. in glo.
sup. ver. in fa-
cris canonib.
ante si. ver.
sed in Episco-
paru dantur
tres mētes.
extra. vt lite
nō cōtest. &c.
Pœna culum-
niæ.
Episcopus an-
te accusatio-
nis examina-
tionē non de-
bet ordinari.
Episcopi ele-
ctionem aut
suffragiū non
intercedat.
Simonix pœ-
na.

possit secundum leges aut Canones eius im-
pedire ordinationem, differatur huiusmodi
ordinatio: & prius contra eum proposita
causam, siue præsente accusatore, & ab eo pro-
positam causam exequente, siue etiā deficiente
te per tres menses suam accusationem imple-
re: diligenter examinari ab illo à quo futurus
erat Episcopus ordinari: & siquidem obno-
xium eum accusator intuerit, prohibeatur
ordinatio. Si verò obnoxius non ostendatur
ordinatio quidem non impediatur: accusator
autem siue non probauerit, siue etiam siue
propositam à se accusationem, à provincia
qua habitat, abijciatur. Si quis autē ante exa-
minationem accusatum ordinauerit, ordina-
tus quidem à sacerdotio repellatur: qui vero
tale ordinare festinauerit, superius dictæ pœ-
niæ iaceat pœnæ, tam annali prohibitioni sacri
ministerii, quàm etiam, vt omnes eius res Ec-
clesiæ vindicentur. Præ omnibus illud seruamus,
vt nullus per suffragium aliarum rerum Episcopus
ordinetur. Si quis autem tale committatur, ipsi
semetipsos, & accipientes, & mediatores eorum
secundum sacras scripturas & sanctas regulas
damnationi subiciunt: & propterea qui datus
& qui accipit, & mediator eius factus, sacerdotii
aut clerici honore remoueatur. Quod autem
pro hac causa datum est, Ecclesiæ illi vindicetur,
cuius voluit sacerdotium cōparare. Si vero
Laicus fortè pro hac causa aliquid accipiat

ant mediator rerum factus est: datas res in duplum eum exigi iubemus Ecclesie vindicandas. Non solum autem quae secundum hunc modum dantur, vindicari praecipimus: sed etiam omnem cautionem pro hoc, quolibet modo expositam, & pignorum, vel fideiussorum dationem, vel oblationem, & omnem quamlibet aliam cautionem vocare sancimus. Et qui super hoc promissionem accipit, non solum professionem reddat, sed etiam aliud tantum, quantum professio continet, exigatur, quod debet Ecclesie dari.

IVSTINIAN. IMP. IN AVTH. DE ORDINAT. EPISCOP. & CLERIC. COLL. 10.

SI ciuiles leges, quarum potestatem nobis Deus, pro tua in homines benignitate credidit, firmas ab omnibus custodiri ad obedientiam securitatem studemus: QUANTO PLVS STUDII ADHIBERE DEBEMVS CIRCA SACRORVM CANONVM, ET DIVINARVM LEGVM CVSTODIAM, quae super salute nostrarum animarum definita sunt: Qui enim sacros canones custodiunt, Domini Dei adiutorio digni sunt, qui autem eos transgrediuntur, ipsi semetipfos iudicio reddunt obnoxios. Maiori itaque condemnationi subiacent Episcopi, quibus concreditum, & commissum est, & canones inquirere & conseruare, si quod eorum praetermissum fuerit, indemnatum atque impunitum reliquerint. Sanè cum haecenus canones obseruati non rectè fuerint,

R 2 diuer

Imperatoris
studium circa
sacros canones, & diuinam scripturam.

Sacros cano-
nes conserua-
re rectum or-
dinem in cle-
ro.

Sacerdotum
inertiam non
esse ferendā.

Vt ordinatio
Episcoporum
& Clericorū
rite fiat.

S. Gregorius
quid senserit
de ordinatio-
ne Episcopa-
li.
Epi & pres-
byteri quales
esse debeant.

diuersas ex eo passus sumus interpellatione
contra clericos & manachos. & quosdā Epi-
scopos, vt qui secundum diuinas canones
viuerent, & quidā etiam inter eos inuenti
tur, qui nec ipsam quidem, vel sanctā oblatio-
nis, vel sancti baptismatis orationem tenerent
aut scirent. Dēi igitur intelligentes & animi
infigentes iudicium, singulorum quæ nobis
delata sunt inquisitionem simul & correctio-
nem iussimus canonicē procedere. Si enim
la quæ à laicis peccantur, generales leges non
concedunt extra inquisitionem & vindictam
manere: quomodo à sanctis Apostolis & Patri-
bus, super omniū hominum salute canonicæ
statuta despici patiemur? Illud quoque nihil
minus quibuidam peccandi occasio fuit, quod
absq; examinatione, & recte fidei atq; homo-
statis vitæ testimonio ordinantur Episcopi,
presbyteri, diaconi & ceteri clerici. Nam si
ordinandum pro populo destinati indigni
uino ministerio inueniantur, quomodo pro-
pitiare poterunt? Planè ordinationes sacerdo-
tum, cum omni diligentia & rigore fieri opor-
tere docet nos & qui inter sanctos ceterus Gre-
gorius Theologus, secutus sanctos Apostolos
& diuinos Canones. Sic enim in magno Apo-
logetico. Quisquis autem (inquit) secundum
Pauli canones, & definitiones se ipsum disti-
tuit, vt ficci, siuè sobrii sint, modesti, non vino-
lenti,

lenti, non percussores, ad docendum idonei, & irreprehensibiles in omnibus, non conuersantes malis: non multum aberrare se inueniet ab illa Canonum reſtitudine. Idemq; rurſum loquitur in hæc verba. Mundari, inquit, oportet primùm, ac deindè mundare: ſapere ac deindè ſapientiam docere: lucem fieri, & poſtea illuminare: propinquari Deo, tum alios adducere: ſanctificari, tum ſanctificare: manu ducere cum manibus, conſultare cum conſilio. Et rurſus idem ſanctis connumeratus Gregorius, de iſdem in eadem oratione iſtud ſcribit, Quis intar ſiguli vno ipſo die ſicilia ſua torrantis, ita repente ſingat veri cultus antiſitem cum Angelis ſtante, & cum Archangelis laudes canentem, & Chriſto conſacificantem? Et per hæc quidè indicat ille Theologus, quales nam oporteat ad ſacerdotium promoueri. De his autem, qui ordinantur indigni, idem hæc dicit in eadem oratione. Qui cum nihil (inquit) ad ſacrum Dei altare, & ſacerdotium attulerint, nec in virtute & pulchro prius inſudarint & elaborarint, ſimul diſcipuli & præceptores pietatis oſtenduntur, & priuſquam purgati ſint, purgant: heri ſacrilegi, hodie ſacerdotes: heri extra ſacra, hodie præſules myſteriorum: veteratores malitia, nouitij pietate, qui ſunt opus atque fabrica humanæ gratiæ, non Spiritus ſancti, & poſt pauca. His igitur, quæ ſacris Canonibus definita ſunt inſiſtentes præſentem ſancimus legem, per quam ſancimus,

De his qui ad
ſacerdotium
indignè ac-
cedunt.

Mos antiquæ
ordinationis
vt apud Græcos.

R 3

vt

*Psephisma,
iudicium seu
decretum per
suffragia.*

*Qualis eligē-
dus sit in Epi-
scopum.*

*Episcop⁹ cal-
lere debet Mi-
sa formulam.*

vt quoties vsu venerit Episcopum ordinandum
conueniant clerici, & primores ciuitatis cui
ordinandus est Episcopus: & propositis Euan-
gelijs super tribus personis psephimata fieri
& quemque ipsorum iurare secundum diuina
eloquia, & in ipsis psephismatibus inscribi
quod neq; per dationem, neq; promissionem
vel amicitiam, vel gratiam, vel aliam qualem-
cunq; affectionem, sed quod scientes ipsos re-
ctæ & Catholicæ fidei, & honestæ vitæ, & ex-
cedere trigessimum ætatis annum, ipsos elegerint,
& quod neq; vxorem, neq; liberos sciunt
aliquē ex ipsis habere, vel habuisse, sed si quis
eorum prius vxorem habuit, & illam solam
& neq; viduam, neq; à viro separatam, neque
sacris canonibus, aut legibus interdictam: nec
neq; muneribus publicis addictam, aut curia-
lem, aut taxeatam siue cohortalem aliquem
eorum, qui electi sunt, esse cognoscunt: præter
quàm si in Monasterio non minus quindecim
annis monachicam vitam sine vlla calumnia
exegerit: ea sanè obseruatione, quæ antea à
nobis dicta est, & in talibus personis, earumq;
electione obseruanda, vt ex tribus ita electis
personis melior eligatur electione & iudicio
ordinantis. Exigi etiam ante omnia ab eo qui
ordinandus est, libellū cum eius propria sub-
scriptione, complectentem quæ ad rectam eius
fidem pertinent. Enunciari etiam ab ipso &
sanctam oblationis formulam, quæ in sancta
communione fit, & eam quæ fit in baptismo
precatio-

precationem, & reliquas deprecationes. Iurandum autem suscipere eum, qui ordinatur, per diuinas scripturas, quod neque per se ipsum, neque per aliam personam dedit quid aut promisit, neque posthac dabit, vel ordinanti ipsum, vel his qui sacra pro eo suffragia fecerunt, vel alij cuiquam ordinationis de ipso faciendæ nomine. Si quis autem præter memoratam obseruationem Episcopus ordinetur, iubemus &c. scituris religiosissimis sacerdotibus quod si quid horum cõtempserint, & horrendo Dei, & Saluatoris nostri Iesu Christi iudicio rationem reddituri sunt, &c.

IDEM IVSTINIAN. IN NOVELLA DE
Episc & cleric. Const. V. In apud Iulian. Patrie &c de
consecratione Episcoporum hæc præcipit, quæ
etiam cum superioribus congrunt.

DEbet prius disceptari de vita Episcopi, vtrum bona sit an reprehensibilis, & vtrum bonis testimonijs muniatur, an non. Sed et si officialis vel curialis conditionis, prohibetur Episcopus fieri: nisi fortè à tenera ætate in monasterio fuit, eoq; modo liberatus est à prædictis condicionibus: ita tamen, vt quartam partem substantiæ suæ præstet secundum legis obseruantiam. Sed neq; Laico statim ad Episcopatum ascendere licet: neq; clericatus honorem simulatum habuisse sufficit. Oportet autem eum qui Episcopus fit, neque vxorem neque concubinam habere, neque filios, neque nepotes, siuè legitimos, siuè legibus incognitos. Et si quis contra hæc fecerit: & is qui fa-

Episcopi iurare debere se Episcopatum malis artibus non ambuisse.

Episcopus eligendus debet vita esse irreprehensibilis. Conditionis libera.

Ne fit Laicus.

Vt fit coelebs.

*Ne Episcopat-
tum emat.*

*Ritus ordina-
tionis Episco-
pali.*

*Canones vim
legum habet.*

*Pæna Simo-
niæ.*

Quis est & is qui eum fecit Episcopatus expel-
latur honore. Nec liceat pecuniæ datione Epi-
scopum fieri. Esse autem oportet eum, qui E-
piscopus fit, vel monachum vel clericum: in-
tamen, ut non minus sex mensibus appareat
eum in clericatu fuisse. Legere autem debet
sanctos Canones eo tempore, quo consecra-
tur. Consulat autem is qui consecrat, si possit
facere atq; custodire omnia, quæ divini præ-
cipiunt canones, & siquidem denegaverit
posse custodire, non consecretur. Sin autem
pollicitus fuerit se observaturum quantum
homini possibile est, sanctorum canonum præ-
cepta: tunc is qui consecrat, eum admonet
atq; prædicere ei debet: quòd si non observa-
verit canones sanctos, & Deo alienus erit. & re-
ligiosis Episcopis non connumerabitur. Nam
Patrum canones vim legum habere oportet.
Sin autem aliquis pecuniam dederit, eodem-
que modo creatus Episcopus sit, non solum
ipse, sed etiam qui consecrauit eum, inter Epi-
scopos non erit: sed pecuniæ vel res data con-
secrationis causa sacrosanctæ Ecclesiæ addi-
catur, siuè Episcopus sit, siuè clericus est qui
dedit. Is autem qui accepit, non solum res amit-
tat, sed etiam gradum atq; honorem dignita-
tis, vel clericatus. Similiter autem si Laicus sit,
qui pecuniam vel res accepit, & ipsas amittat,
& aliud tantum quantum pœnæ nomine
sanctæ Ecclesiæ præstare compelletur. Sed etiam
magistratû gerat, in magistratu esse desinat, &
exilio

exilio irretocabili condemnabitur. Sin autem aliquis presbyter vel diaconus constitutus, pecunia data ad Episcopatus peruenit apicem, non solum Episcopus esse desinat, sed etiam priorē gradum presbyterij vel diaconi amittat. Consecratio autem Episcopi fiat ante omnem populum Christianitatis, vt sit facultas vnicuiq; si velit contradicere. Et siquidem ante consecrationem facta fuerit contradictio, nō prius consecretur Episcopus, nisi disceptatio de contradictione facta fuerit, & vndique appareat innoxius is, qui ad Episcopatum vocatur. Sin autem ante disceptationem ad Episcopatum peruenit, amittat honorem, nō solum ipse, sed etiam is qui eum creauit. Quod si is qui contradixit, calumniator probatus fuerit, vel contradictionis iudicium deseruerit, & non peregerit causam, prohibeatur à sacra communione in omni vita ab eo, qui cōsecrauit Episcopum.

Episcopi consecratio, vt quilibet fiebat.

Pœna calumniatoris in accusatione eligendi.

IDEM DE ECCLESIAST. DIVERSIS

q. tit. Const. CXV. apud eundem. Iulian.

Sancimus igitur, quando opus fuerit Episcopum creari clericos & primates ciuitatis eius cuius Episcopus desideratur fieri in tribus personis decreta facere, propositis sanctis Euangelij periculo animæ suæ dicentes in ipsis decretis, quod neq; propter aliquam præstationem, neq; propter promissionem, vel amicitiam, vel aliam qualemcunque causam, sed scientes eos rectæ & Catholicæ fidei, et ho-

Episcopi creatio quemadmodum apud Græcos fiebat.

In eligendo Episcopo que requirantur, quæ uè reiciantur.

R 5 nestæ

nestæ vitæ esse, & literas scire, eos elegerunt, quòd neq; vxorem, neq; liberos quis eorum habet, neq; concubinam vel liberos naturaliter cognoscunt eum habuisse vel habere: sed & vxorem quis prius habuit, & ipsam vnã & primam, neq; viduam, neq; marito diffinitam, neq; legibus vel sacris canonibus reprobata, id est, scenicam, sed neq; curialem, vel taxeatam eum esse cognoscant: vel si curialem vel taxeatam suppositus est conditione, semper ipsum in monasterio non minus quindecim annis solitariam vitam peregrisse. Et hoc autem decretis oportet imponi, quòd non minus quàm triginta quinque ætatis annos æque electam à se personam cognoscunt, vt à tribus personis, pro quibus talia decreta fuerunt, melior crearetur electione & periculo creatur. Curialem autem, vel taxeatam, qui secundum ea, quæ diximus per quindecim annos in monasterio moratus est, & ad Episcopatum promotus, liberum esse propria conditione: sic tamen vt liberatus curia quartam portionem sui matrimonij sibi retineat, cæteris rebus ipsius secundum nostram legem curia & publico vindicandis. Damus autem licentiam illis qui decreta faciunt, si quem laicum citra curialem & taxeatam dignum prædictæ electionis esse putauerint, talem hominem vnã cum alijs duobus clericis, vel monachis eligere: sic tamen, vt Laicus, qui hoc modo ad Episcopatum electus est, non statim Episcopus creetur.

Episcopus eligendus cuius ætatis esse debeat.

Laicus, vel certa conditione astrictus, si incidit in electionem, quid agendum sit.

sed primū clericis non minus tribus mensibus communeretur, & ita sanctos canones, & sacrosanctę Ecclesię ministerium edoctus Episcopus creetur. Qui enim alios docere debet ab aliis post consecrationem doceri non debet, &c. Sin autem hi qui debent Episcopum eligere, talia decreta intra sex menses nō fecerint: tūc periculo animę suę ille cui comperit consecrare Episcopum, consecret, omnibus aliis, quę diximus, obseruandis. Si quis autem præter memoratam obseruationem Episcopus creatus sit, iubemus eum modis omnibus ab Episcopatu repelli: sed & illum qui contra hæc præcepta ausus fuerit Episcopum consecrare, separari per vnum annum à sacro

Episcopus a
lios docere, &
ab aliis doceri
non debet.

Episcopalis
electio, nisi ad
præscripta le-
gitimè fiat,
nulla est.

‡ Alias my-
sterio.

De accusatio-
ne Episcopi
eligendi.

Pœna calum-
niatoris.

† ministerio, & totam eius substantiam, si qualicūq; tempore, vel modo in ipsius dominium peruenerit, propter delictum quod fecit, dominio Ecclesię, cuius Episcopus est, vindicari.

Si quis autem eius, qui ad Episcopatus consecrationem electus est, accusator extiterit in causa quę per leges vel canones possit inhibere consecrationem eius, prius de accusatione Episcopus, qui consecraturus erit, disceptationem faciat vel præsentem accusatorem & implente suam accusationem, vel non implente, sed per tres menses differente. Et si quidem inuenierit eum, qui electus est, obnoxium, inhibeatur consecratio. Sed accusator, qui vel non probauit id de quo accusauit, vel si destituit litem, expellatur prouincia, in qua domicilium habet.

Episcopus ante cognitionem accusationis non consecrandus.

* Alias mysterio.

Ne in consecratione Episcopi vlla interueniat pecunia.

Pœna Simonia.

habet. Si quis autem ante cognitionem acceptum consecrauerit, consecratus quidem sacerdotio expellatur: qui autem consecrare precipitatus est superius expositis pœnis cœciatur, id est, vt per vnum annum * ministerio sacro abstineat, et vt res ipsius Ecclesie ad dicantur cuius Episcopus est.

Ante omnia illud obseruari sancimus, nemo sub præstatione auri, vel alterius rebus Episcopus consecretur. Quod si tale aliquid commissum fuerit, semetipsum & suas animas qui pecunias accipiunt vel præstant, et mediatores eorum secundum diuinas regulas & sacros canones condemnatione subiciuntur: propter hoc & qui dat, & qui accipit, & qui mediator factus est, sacerdotio vel clericali honore remoueat. Quod autem pro ea causa datum est, Ecclesie illi vindicetur, cuius voluit sacerdotium emere. Sin autem Laicus emi qui pro hac causa aliquid accepit, vel mediator rei factus est, ea quæ data sunt in duplum ab eo exigi, Ecclesie vindicanda. Non solum autem ea, quæ data sunt: vindicari præcipimus, sed & omnem cautionem super hoc quocumque modo expositam, & pignorum obligationem, & omnem aliam qualemcumque cautionem cessare sancimus, vt ille qui promissionem accepit, non solum cautionem reddat, sed & aliud tantum quantum cautio continet, conueniatur Ecclesie dare. Si quis post Episcopatum, vel ante consecrationem voluerit pro-

rit proprias res, vel earum partem Ecclesie offerre, cuius Episcopus erit * hoc laudabile est, quia non est emptio sed oblatio. Pro consuetudine autem illa sola concedimus præstari ab Episcopis consecratis, quæ deinceps præsentii lege continentur. † Tubemus igitur beatissimum quidem Patriarcham, id est Papam Romanum & Constantinopolitanum & Alexandrinum, & Theopolitanum, id est, Antiochenum & Hierosolymitanum (siquidem consuetudo est Episcopis, vel clericis in eorum consecratione non minus quam viginti libras auri præstari) ea tantum dari, quæ consuetudo vult: quod si plus sit quod antea dabatur, nihil ab hoc tempore ultra viginti libras auri præstetur. Metropolitanos autem, qui à Concilio suo, vel beatissimis Patriarchis creantur, & alios omnes Episcopos, qui vel à Patriarchis, vel à Metropolitanis consecrantur: siquidem non minus triginta libras auri reddituum habet Ecclesia consecrati, dare pro cathedralico § solidos centum: notarijs autem consecratis, & alijs, qui ministerium eis faciunt, & alijs qui ex consuetudine capiunt, solidos trecentos. Sin autem Ecclesie redditus minor sit triginta libris auri annalibus, non minor autem decem, pro cathedralico quidem dari solidos centum, alijs autem omnibus qui ex consuetudine capiunt solidos ducentos. Sin autem redditus minor decem, non minor autem quinque lib. auri, pro cathedralico quidem quinquaginta solidos dare,

* Episcopo licere Ecclesie vel ante vel post consecrationem donare.

† Notandum est hoc loco etiam antiquissimum Romanorum Pontificum & Imperatorum tempore consuetudinem fuisse propter recens electos & consecratos Episcopos summo Pontifici & cæterisq; Patriarchis tributa pendere, quæ progressu temporis Annatarum nomine sortita sunt, quod nomen hic cathedralico vocatur.

§ Quævis æstimated fuerit solidus in veterum Imperatorum libris, vide Bud. de asse. lib. 4. & 5. & Carol. Molinaum in tractatu commercior: & versuræ.

Annatarum computatio an-

liqua iuxta
redituū pro-
portionem.

dare, omnibus autem alijs, qui ex consuetu-
ne capiunt, solidos septuaginta. Sin autem mi-
nor quidem quinq; , non minor autem tribus
libris auri habeat Ecclesia redivus, pro cathedra-
tico quidem decem & octo solidos, om-
nibus autem, qui ex consuetudine capiunt, so-
dos viginti quatuor. Sin autem minor tribus
non minor duabus auri libris, sit quantitas Ec-
clesiastici redivus, pro cathedratico quidem
præstari duodecim, pro omni autem alia con-
suetudine solidos sex. Episcopum enim Ec-
clesiæ minorē duabus auri libris redivum ha-
bentis, neq; pro alia consuetudine aliquid de-
re concedimus. Ea autem, quæ præstari dispo-
suimus, primus presbyter consecrans Epis-
copi & Archidiaconus eius suscipientes et
consuetudine capientibus diuidant. Hæc itaq;
iubemus modis omnibus obseruari, ne ex ta-
libus occasionibus Ecclesiæ debitis prægrauetur,
& sacerdotia venalia fiant.

VALENTINIAN. ET VALENS IN
l. i. C. de Episcop. ardiens, &c.

Episcopus de-
bet esse pius
in pauperes.

Episcopi verus cultus est adiuuare pauperes
& positos in necessitate.

IUSTINIAN. IN AVTH. QVOM. OPORT.
Episcop. & ceter. cler. &c. §. sed neq; effusas. Verf.
quæ igitur. collat. i.

Quæ igitur à nobis sancita sunt, & sacrum
ordinem statumq; custodiunt, secundum
sacrarum regularum obseruationem &
virtutem, de cætero conseruent perpetuò inte-
gra, &c.

gra, & sanctissimi Patriarchæ, vniuscuiusque
diocesis, & Deo amabiles Metropolita, & re-
liqui reuerendissimi Episcopi aq; clerici, vbi-
que Dei culturam & sacram disciplinam cu-
stodientes inuiolatam pœna imminente hæc
præuaricanti, quo penitus alienus sit à Deo, &
imposito sibi sacerdotij ordine: nam velut in-
dignus hoc excluditur, &c.

DE CATHEDRA, SEU RESIDENTIA EPISCOPI.

IUSTINIAN. IMP. IN AVTH. VT NULL.
fabric. Orator. dom. & c. §. illud quoq; Coll. 5.

Illud quoq; sancimus, quatenus secundum
iam à nobis probatam legem Deo amabiles
Episcopi in suis Ecclesijs maneant, & non re-
linquant quidē eas, tempus verò multum hinc
morentur, & cogant per prouincias Oecono-
mos expensas sibi transmittere, & sanctissima
Ecclesia extendat, quod & ipse inde ei obser-
uare non patiat. Si verò defuerit Deo ama-
bilis Episcopus Ecclesiæ suæ amplius tempus,
nullam ei mitti expensam de prouincia: sed il-
lam quidem circa actus pios & sanctissimam
Ecclesiam expendi: ipsum verò hic errantem
nō expensis sanctissimam Ecclesiam prægra-
uare: cum certum sit, quòd si plurimo tempo-
re defuerit, quæ iam à nobis super eisdem san-
cita sunt, valebunt.

Episcopi a-
pud suas Ec-
clesias perpe-
tuo residere
debent.

IDEM

IDEM IVST. IN AVTH QVOM. OPOR
Episcop. & cler. & c. Et illud etiam. coll. r.

Episcopis à
suis Ecclesijs
quandiu de-
esse liceat.

Nemo Deo amabilium Episcoporum for-
à sua Ecclesia plus quam per totum an-
deesse audeat: nisi hoc per imperialem fiat
sionē: sacratissimos Patriarchas vnius cuius
dioceseos compellentes Deo amabiles Ep-
scopos, suis inhaerere sanctissimis Ecclesijs
non longo itinere separari, neq; in peregrina-
demorare velle, neque sanctissimas Ecclesias
negligere, neq; annum excedere, quem & op-
sum propter misericordiam constitutum. Si
verò ultra annum errauerit & dereliquerit
non ad Episcopatum remeauerit proprium
neque Imperialis aliqua eum detineat nisi
tunc siquidem sit metropolita, circa ecclesia-
sticam dispositionem segregatum regionis
lius Patriarcha reuocet quidem cum legitime
mis inclamationibus, seruans ubiq; sacrarum
regularum obseruationem si verò maneat per
omnia inobediens, expellatur à sacro Episco-
porum choro, & alium introducat humilimo-
di & reuerentia & verecundia & honestate
dignum. Si verò nō Metropolita, sed aliorum
Episcoporum aliquis sit, qui errauerit: hæc
omnia à Metropolita fiunt. Nemo enim eorum
talem suscipiat occasionem, si dixerint propte-
rea proprias derelinquere Ecclesias, quod
litium causas aut aliarum rerum proprie-
rum, aut ad sacras Ecclesias respicientium cir-
cumlustrant, & hīc constituti adherent, aut in
alij

aliis veniant locis. Hoc enim non habet decentem rationem, vt cum multitudine, quam necesse est Episcopum habere, ministeria lustrent peregrè, & expendant, & neque vllum sanctissimis Ecclesiis lucrum, neq; vllum præbere iuuamen, neque secundum quod decet sacerdotem, proprium habere habitum, &c. Et iterum. Si quando propter Ecclesiasticam occasionem inciderit necessitas, hanc aut per eos, qui res agunt sacrarum Ecclesiarum, aut per aliquos Clericos huc destinatos, aut Oeconomos suos notam Imperio facere, aut notis administratoribus, vt impetrent quod competens est, & hoc non Deo amabilibus Episcopis erroris, & absentia, & sanctissimis Ecclesiis læsionis occasionem fieri, tam in provincia Ecclesiasticarum rerum per absentiam eorum neglectarum: quàm etiam hic expensis multis ab ipsis factis, nec non in peregrè habitatione non habili constituta, & vndique causam nullum iuuamen, magis autem læsionem Ecclesiis sanctissimis inferentem.

IDEM IN AVTH. DE SANCTISS.

Episcop. §. Interdicimus. Coll. 9.

Interdicimus autem Deo amabilibus Episcopis proprias relinquere Ecclesias, & ad alias regiones venire. Si verò necessitas faciendi hoc contigerit: non aliter nisi cum literis beatissimorum Patriarchæ aut Metropolitæ, aut per imperialem videlicet iussionem hoc faciant; ita tamen, vt nec illis Episcopis, qui

Episcopos nõ
debere vaga-
bundos esse.

Quãdo iusta
absentia cau-
sa est.

Episcopos si-
ne venia ab-
sente non debere

Quamdiu ab
esse queat.

qui sub beatissimo Archiepiscopo Constanti-
nopoleos, & Patriarcha fuerint, liceat citra
permissionem eius, aut nostræ iurisdictionis ad
ciuitatem venire. Si verò etiam secun-
dum hunc modum Episcopus cuiusque loci
profectus fuerit, non amplius vno anno suam
relinquat Ecclesiam. Citra autem hanc no-
stram dispositionem aut proficiscentibus, aut
ultra definitum vnius anni tempus extra suam
Ecclesiam facientibus moram, primum qui-
dem non ministrari ab œconomis propriis Ec-
clesiæ expensas: deinde admonere eos per
sacerdotes sub quibus agunt, vt reuertantur
ad suas ecclesias, differentes autem reuertentes
secundum sanctas reuocari regulas: & nisi in-
tra definitum à sacris canonibus tempus re-
uertatur ad suas Ecclesias, ipsos quidem à
Episcopatu expelli: alios autem pro eis melio-
res ordinari secundum præsentis legis vni-
uersalem, &c.

IDEM IVST. CONSTIT. LXL
apud Iulian. Patric.

Episcopo vl-
tra debitum
tempus ab-
senti, denegā-
tur sumptus.

SI Episcopus per multum tempus ab Ec-
clesia sua defuerit, & in aliis locis degat, Œ-
conomus Ecclesiæ eius impensas ei non ad-
ministrat. Nam tales inanes sumptus melius
in Ecclesiam, & in alias res ad pietatem per-
tinentes, præstari.

IDEM IN TIT. DE EPISC. ET CLER-
IC. CONST. 6. apud eundem. Iulian.
§. nemo religiosus. Nemo

Nemo religiosus Episcopus extra suam ecclesiam degat ultra annale spatium: nisi forte per imperialem iussione[m] hoc factum fuerit. Patriarchæ autem Episcopos cogere debent, & in suis ecclesiis obseruare quæ diuini præcipiunt canones, & in longas peregrinationes nõ ire nisi iussu Principis. Sin autem sine iussione Principis ultra annum episcopus extra suam ecclesiam fecerit: tunc regionis Patriarcha legitimis eum præconiis reuocet, id est, custodiens sacrorum canonum obseruantiam. Sin autem non obtemperauerit is, qui euocatus est, sed in eadem absentia perseuerauerit: tunc repellat eum ab Episcoporum numero, & alterum pro eo substituatur. Sin autem is, qui in absentia est, metropolitanus non fuerit, sed cuiusdam municipij Episcopus: tunc ea quæ diximus à Patriarcha fieri oportere, Metropolitanus faciat. Quod si litigiorum causa peregrinari voluerit Episcopus, licentia ei non concedatur. Litigare enim Episcopi non per semetipsum, sed per suos Clericos debent, siue apocrisarios, siue œconomos, & supplicare Principi debent, & impetrabunt ea, quæ desiderant fieri.

Tempus absentie concessum.

Pœna temeræ absentis Episcopi.

Episcopo non licet litigare, per se, sed per suos Mandatarios vel procuratores.

IDEM DE ECCLESIAS. DIVERSISQ.
tit. Const. 115. §. non liceat. apud eund. l. l. &c.

Non liceat Episcopis suas quidem ecclesias relinquere, in alienas autem prouincias peruenire &c.